

Program imprez z okazji 225-lecia lokacji Podgórza oraz 100-lecie kościoła św. Józefa

Wystawa plenerowa

Termin: od 13 czerwca do końca września 2009 r.

Miejsce: Rynek Podgórski.

Ekspozycja starych, archiwalnych fotografii Podgórza, postaci z Podgórzem związanych, przybliżających historię i atmosferę Starego Podgórza – Niegdyś Wolnego Królewskiego Miasta, założonego przez cesarza Józefa II w 1784 roku.

Międzyszkolny Konkurs wiedzy o Podgórzu – dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

Termin: IV kwartał 2009 r.

Celem konkursu jest rozwijanie i kształtowanie w młodzieży zainteresowań własnym regionem, jego historią, kulturą a także jego najnowszymi dziejami.

Koncerty w Kościele św. Józefa

Termin: lipiec/sierpień

Dziewięć koncertów odbywających się w każdą niedzielę o godzinie 15.00 przez okres lipca i sierpnia oraz koncert z okazji 100-lecia Kościoła – 25 października.

Festyn nad Bagrami z okazji 225. rocznicy

Termin: 5 wrzesień 2009 r.

Miejsce: zalew Bagry

W programie między innymi: zawody sportowe, igrzyska na wodzie, występy szkolnych zespołów artystycznych, konkursy plastyczne i sprawnościowe, pokaz mody, recital zaproszonej Gwiazdy, oraz wiele innych atrakcji.

Konkurs Filmowy „Krótkie filmy o... Podgórzu”

Termin: październik 2009 r.

Konkurs dotyczy tematyki związanej z Podgórzem z okazji 225. rocznicy. Konkurs jest skierowany głównie do młodzieży

szkół podgórskich i osób (autorów) związanych z historią i współczesnością Podgórza. *Cd. na str. 2.*

Spektakl plenerowy „Zasłużeni dla Podgórza”

Termin: wrzesień 2009 r.

Miejsce: rozpoczęcie widowiska na cmentarzu komunalnym przy ul. Wspólnej i przejście przez Podgórze Duchackie „szlakiem pamięci”.

Spektakl plenerowy „Zasłużeni dla Podgórza” o szczególnie zasłużonych postaciach i wydarzeniach historycznych Podgórza. Spektakl rozpocznie się na cmentarzu komunalnym z 1929 r. przy ul. Wspólnej, którego 80. rocznica powstania przypada w lipcu b.r. Widzowie, prowadzeni przez aktorów, będą przechodzić „szlakiem pamięci”, gdzie będą prezentowane kolejne akty spektaklu. Spektakl wpisuje się także w coroczny Festiwal Teatrów Ulicznych organizowany w Krakowie.

Podgórska Jesień Kulturalna

Termin: 18–20 września 2009 r.

Coroczne święto największej dzielnicy Krakowa – Podgórza, skierowane do mieszkańców Podgórza i Krakowa. Podgórska Jesień Kulturalna to imprezy plenerowe, konkursy, koncerty, spektakle, wystawy, imprezy filmowe. Kulminacyjnym punktem Podgórskiej Jesieni Kulturalnej jest co roku „Powitanie Jesieni” – koncert plenerowy, który odbywa się na Placu Niepodległości.

I Międzynarodowy Bieg Podgórski

Termin: 19 wrzesień 2009 r. godz. 16.00

Start: stadion Korona

Trasa: ul. Parkowa, Rynek Podgórski, ul. Limanowskiego, ul. Staromostowa, Most Piłsudskiego, ul. Podgórska, Bulwary Wiślane, Stopień wodny Dąbie, Stopień Kościuszko, Wawel, ul. Bernardyńska, Most Grunwaldzki,

Meta: Hotel „Forum”.

X Podgórska Sesja Popularno- -Naukowa z okazji 225-lecia Podgórza i 100-lecia Kościoła św. Józefa

Termin: 23-24 października 2009 roku

Miejsce: Ratusz Podgórski- dawna Sala Obrad, która dziś nosi imię ostatniego burmistrza Podgórza Franciszka Maryewskiego oraz „Kamieniołomy” przy kościele św. Józefa.

23 X – dzień poświęcony 100-leciu kościoła św. Józefa

24 X – dzień poświęcony 225. rocznicy lokacji Miasta Podgórza, a także postaciom związanym z historią, architekturą, przemysłem Podgórza, architekturą Rynku Podgórskiego. W sesji wezmą udział między innymi wybitni profesorowie, znani dziennikarze, znawcy historii Podgórza i dziejów zaboru austriackiego.

Wystawa dokumentów archiwalnych dotyczących założenia Podgórza

Termin: czerwiec/sierpień 2009 r.

Miejsce: Domu Historii Podgórza

Wystawa przygotowana przy współpracy Archiwum Państwowego w Krakowie. Na wystawie znajdują m.in.: Uchwały, Akt Nadania Praw Miejskich, stemple, podpisy i pieczęcie; zdobione logami glejty zamówień, akcje, bilety, świadectwa i zaświadczenia, formularze, terminarze i wszystko, co kiedyś nadawało moc urzędową w Podgórzu.

II PODGÓRSKIE TARGI RZECZY WYJĄTKOWYCH „Made in Podgorze”

Rzemiosło artystyczne, „tzw. produkty lokalne” i te do zjedzenia i te do patrzenia i zapamiętania na długo, książki – te napisane i te wydrukowane na prawym brzegu Wisły, witrażowe szkiełka, gliniane anioły, najpiękniejsze świece, naturalna biżuteria. To tylko przedsmak tego co zobaczymy, o czym się dowiemy i co zabierzemy ze sobą z prawego brzegu Wisły w dniach 4 i 5 lipca 2009 roku.

Mowa rzecz jasna o II Podgórskich Targach Rzeczy Wyjątkowych – pomysły Stowarzyszenia PODGORZE.PL, który w ubiegłym roku miał swoją pierwszą edycję. Pomysł był prosty – „czym chata bogata”. Pokazać Podgórczanom, Krakowianom i reszcie świata to z czego Podgórze – oprócz historii, dziedzictwa, uroczych zakątków i pięknych widoków może zasłynąć, czym jeszcze może się pochwalić. Aby wziąć udział w Targach w charakterze wystawców należało i należy spełniać jedno podstawowe ale i najważniejsze kryterium. Trzeba wytwarzać, produkować, lepić, piec, pisać, dziergać, szyc – na prawym brzegu Wisły – w Podgórzu.

Mało tego wszystkich wystawców zachęcaliśmy i zachęcamy do stworzenia podgórskich produktów okolicznościowego. I tak w zeszłym roku powstały ciasteczka– Mosty Piłsudskiego i gigantyczne zapałki z widokami Podgórza. Czekamy na więcej. Tegoroczne Targi będą trwały dwa dni i podobnie jak zeszłoroczne odbędą się na płycie Rynku Podgórskiego. Zapewniamy absolutny deficyt produktów „made in china”, w zamian oferujemy towar z dopiskiem „made in podgorze”.

Każdy znajdzie tu „coś” dla siebie, każdy będzie mógł stąd zabrać swój „kawalek” Podgórza. Pewnie zaskoczą nas niespodzianki, pewni jakieś dźwięki umilą nam te dwa słoneczne dni, które upłyną w domowej atmosferze gwarnej podgórskiej rodziny.

Serdecznie zapraszamy bo będzie kolorowo, interesująco, artystycznie... 4-5 lipca 2009, godz. 10-18, Rynek Podgórski. Szczegóły na www.targi.podgorze.pl

Organizatorzy: Rada Dzielnicy XIII, Stowarzyszenie PODGORZE.PL, Dom Kultury „Podgórze”.

Melania Tutak

TO SIĘ DZIEJE NA CAŁE PODGÓRZE!

Już po raz siódmy w Gimnazjum nr 35 im. Zofii Chrzanowskiej przy ul. Limanowskiego został zorganizowany międzygimnazjalny konkurs ortograficzny. Podobnie jak w roku ubiegłym honorowy patronat nad imprezą objęła Wiceprezydent Miasta Krakowa Elżbieta Łęcznarowicz, a patronat medialny – podgórski miesięcznik „Wiadomości”. Jak powiedział przewodniczący Dzielnicy XIII, Jacek Bednarz, impreza ewoluuje w dobrym kierunku; od szkolnej, przez dzielnicową, obecnie staje się wydarzeniem integrującym podgórską młodzież i działania na jej rzecz przez samorządy.

Od 1. edycji konkursu organizatorkom, polonistkom z Gimnazjum nr 35 przyświecały idee; mobilizowania uczniów do poszerzania wiedzy ortograficznej, ćwiczenia umiejętności praktycznego jej zastosowania, a z drugiej strony upowszechniania mniej znanej, chociaż bardzo ciekawej historii prawobrzeżnej części Krakowa. Impreza cieszy się od początku jej istnienia wsparciem radnych z Dzielnicy XIII, a od II edycji jest finansowana z funduszy tej dzielnicy. Podobnie jak przed rokiem konkurs wpisuje się w projekt „Podgórze Razem”, a ponadto został uznany za jedną z imprez związanych z obchodami 225. rocznicy lokacji Podgórza.

W piątek, 8 maja bieżącego roku uczestnicy konkursu, przedstawiciele podgórskich gimnazjów: 21, 22, 23, 24, 26, 28, 32, 34, 35, 51 i 75 napisali tekst dyktanda zatytułowanego „225. rocznica lokacji Podgórza” i rozwiązali trudną, ortograficzną krzyżówkę, a tydzień później spotkali się w Sali Maryewskiego na uroczystym podsumowaniu. W finale uczestniczyli przedstawiciele podgórskich dzielnic i gimnazjów. Laureatami, którymi zostali: Justyna Galica (1 m. – G. 75); Adam Szaszkiwicz (2 m. – G. 21), Adrian Szajnowski (2 m. – G. 35) i Olaf Stachowski (3 m. – G. 22) oraz wyróżnionym: Pawłowi Sałachowi

(G. 23), Katarzynie Bochenek (G. 24), Dagmarze Wilczyńskiej (G. 26), Jakubowi Ostrożańskiemu (G. 28), Sarze Brońskiej (G. 32), Paulinie Wołek (G. 34), i Kindze Gąsiorek (G. 51) nagrody wręczyła Aurelia Czerwińska-Pacura.

– W tym konkursie szczególnie warta podkreślenia jest idea upowszechniania wiedzy na temat małej ojczyzny, jaką dla mieszkańców prawobrzeżnej części Krakowa jest Podgórze – powiedziała Aurelia Czerwińska-Pacura. – Cieszę się, że z roku na rok w konkursie uczestniczy coraz więcej uczniów. Można powiedzieć, że to już się dzieje na całe Podgórze, przecież do udziału w tegorocznym dyktandzie zgłosili się gimnazjaliści reprezentujący wszystkie podgórskie dzielnice. Oby tak dalej!

Maria Fortuna-Sudor

SZKOLNE KOŁO POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA W XXVIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

W XXVIII LO realizowane są różne formy zajęć pozalekcyjnych. Należy do nich funkcjonujące od lat szkolne koło Polskiego Czerwonego Krzyża, skupiające młodzież realizującą praktycznie zasady humanitaryzmu, doskonalącą umiejętności pierwszej pomocy przedlekarskiej, doksztalającą się na kursach nadających uprawnienia.

Uczniowie współpracując z Miejskim Zarządem Rejonowym PCK organizują w środowisku szkolnym akcje charytatywne zbiórek żywności – „Czerwonokrzyńska Gwiazdka” i „Wielkanoc z PCK” z przeznaczeniem dla potrzebujących i będących w trudnej sytuacji podopiecznych stowarzyszenia czerwonokrzyżskiego, oraz akcje kwestarskie z przeznaczeniem na leczenie dzieci przewlekle chorych pn. „Breloczek Uśmiechu”.

Co roku uczniowie naszej szkoły biorą udział w kursach pierwszej pomocy, kończących się wydaniem zaświadczeń z certyfikatem UE.

Najlepsi w zakresie pierwszej pomocy prowadzą punkt pomocy przedlekarskiej PCK, wspomagając nauczycieli w przypadkach konieczności jej udzielania oraz uczestniczą w szkolnych i pozaszkolnych imprezach lokalnych, wycieczkach i rajdach, stanowiąc obsługę medyczną oraz w ramach pokazów demonstrując sposoby udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

Forma promocji zdrowia w środowisku szkolnym przejawia się udziałem uczniów w „Ogólnopolskiej Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK”.

Drużyna medyczno-sanitarna XXVIII LO corocznie uczestniczy w „Rejonowych Mistrzostwach Pierwszej Pomocy” osiągając wysokie

wyniki i lokując się w czołówce szkół krakowskich. W latach 2005 i 2009, członkowie koła Konrad Kozioł i Małgorzata Rusin za swoją szczególną aktywność zostali laureatami Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych”.

Działalność koła PCK wspiera Rada Dzielnicy XIII, przeznaczając środki finansowe na zakup materiałów i sprzętu niezbędnych dla sprawnego funkcjonowania koła i szkolenia uczniów.

Opiekun koła PCK mgr Leszek Siwiec

NAJWIĘKSZA INWESTYCJA DZIELNICY XIII W ROKU 2009 – ZAKOŃCZONA!!!

Zakończyła się przebudowa ulicy Drewnianej. Warto przypomnieć genezę i historię tej inwestycji.

Mieszkańcy postulowali remont ulicy Drewnianej od kilku lat podnosząc jej **katastrofalny stan techniczny**, brak kanalizacji deszczowej, a nade wszystko poważne zagrożenie **bezpieczeństwa ruchu pieszego**. Brak chodników, przy równoczesnym intensywnym ruchu pojazdów ciężkich i dostawczych: w tym samochodów ciężarowych, pojazdów specjalistycznych parku technicznego ZGK, klientów firm Behamot, Opel, dostawców i klientów firm ulokowanych przy ulicy Drewnianej i Wodnej powodował, że piesi z konieczności poruszali się albo środkiem jezdni (po opadach pobocza zalewane były wodą) albo poboczem unikając najechania przez ciężarówkę). Ruch zwiększył się znacząco z chwilą ulokowania w budynku przy Wielickiej 72 – części agend i departamentów Urzędu Marszałkowskiego, kilku banków i firm z wjazdem – od ulicy Drewnianej.

Pierwotnie ulica wnioskowana była do remontu kapitalnego już w 2003 roku. Została wówczas opracowana dokumentacja projektowa w stadium projektu wstępnego, ale ówczesny zarządca drogi ZDiK uznał, że niezbędne w tamtym stanie prawnym jest uzyskanie decyzji o Ustaleniu Lokalizacji Inwestycji Celu Publicznego (tzw. ULICP), a następnie pozwolenia na budowę po przeprowadzeniu postępowań związanych z oddziaływaniem na środowisko. Zadanie nie weszło do budżetu Miasta, a jego przygotowanie zawisło w próżni decyzyjnej. W bieżącej kadencji Rady zadanie które stało się priorytetem zostało ujęte i opisane jako przebudowa ulicy – co dało możliwość obejścia czasochłonnych procedur ULICP i pozwolenia na budowę. W roku 2007 została opracowana kompletna dokumentacja projektowa – projekt wykonawczy przebudowy ulicy wraz z uzyskaniem przyjęcia zgłoszenia przez właściwy organ architektonicznego nadzoru. Wydawało się wówczas, że realizacja jest już bliska, jednak na etapie uzgadniania projektu wystąpiły

komplikacje. Okazało się bowiem, że zaprojektowana w ulicy kanalizacja deszczowa jest włączona do „deszczówki” na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Kabel, która nie miała możliwości odbioru wód opadowych z ulicy Drewnianej i całej przyległej do niej zlewni o powierzchni ok. 9,21 ha, z uwagi na to, że kanał deszczowy przebiegający przez jej tereny był niesprawny a ponadto zrzut ścieków opadowych w ulicy Prokocimskiej nie ma wystarczającej przepustowości. Dzięki podjętym działaniom i trójstronnemu porozumieniu podpisanemu przez Przewodniczącego Rady Dzielnicy, Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej i przedstawiciela KZK, Inwestor zobowiązał się do wykonania oceny wizyjnej i dodatkowego zakresu robót związanego z udrożnieniem całego ciągu deszczówki od ulicy Dworcowej do Prokocimskiej. Projekt mógł wreszcie zostać zgłoszony do realizacji.

Dzięki szczególnej determinacji i konsekwencji działania radnych i osobistemu zaangażowaniu Radnego Miasta i Dzielnicy XIII – Pana Zygmunta Włodarczyka, uchwała Rady Dzielnicy XIII z dnia 31 lipca 2007 roku o umieszczeniu zadania przebudowy ul. Drewnianej w budżecie Gminy Miejskiej Kraków znajduje przychyłność Rady Miasta. Zadanie zostaje wprowadzone do realizacji na lata 2008–2009. W przetargu ogłoszonym przez KZK w listopadzie 2008, startuje 11 firm, wygrywa ZGK sp. zoo z siedzibą na ul. Wodnej. Przebudowa zaczyna się jeszcze w listopadzie 2008, prace budowlane trwają do końca kwietnia 2009. Wartość robót zgodnie z zawartą umową wyniosła 1400 000 zł.

Jak wyglądała ulica Drewniana przed remontem, a jak wygląda teraz przedstawiają fotografie.

Ta inwestycja zasługuje na najwyższe uznanie, jest wzorowym przykładem zaangażowania i konsekwencji Radnych Dzielnicy XIII, Radnego Miasta, współpracy samorządu i służb miejskich.

Iwona Praczyńska

Tak było

Tak jest

WYSTAWA „PODGÓRZE 225”

Z okazji 225. rocznicy założenia Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze **13 czerwca na Rynku Podgórskim o godz. 12.00**, odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pt. „Podgórze 225”. Honorowy patronat nad wystawą objął Prezydent Miasta Krakowa Prof. Jacek Majchrowski, który otworzył oficjalnie wystawę. Na tablicach usytuowanych dookoła rynku zaprezentowano kilkadziesiąt fotografii przybliżających historię Podgórze w latach 1784–1915.

Wystawa potrwa do końca września.

Rada Dzielnicy XIII, Archiwum Państwowe w Krakowie, Dom Kultury „Podgórze” i Dom Historii Podgórze serdecznie zapraszają wszystkich mieszkańców do zwiedzania ekspozycji.

Z okazji tej uroczystości w naszej Dzielnicy Rada Dzielnicy XIII podarowała Prezydentowi pamiątkowy obraz z wizerunkiem starego Podgórze.

Mieszkańcy przybyli na Rynek z zainteresowaniem oglądali zabytkowe miejsca w naszej dzielnicy uwiecznione wiele lat temu; niektóre tablice przedstawiające budynki już nie istniejące, tym bardziej są ciekawe.

Marzena Smęder

SPOJRZENIE Z KRZEMIONEK NA PODGÓRZE

W tym roku mija 225. rocznica powstania miasta Podgórze. Myślę, że warto z tej okazji spojrzeć w przeszłość naszej dzielnicy.

Z pełnym rysem historycznym możecie zapoznać się Państwo na naszej internetowej stronie, poniżej podajemy ważniejsze fakty historyczne dla Podgórze:

- 1772 r.** – Pierwszy rozbiór Polski. Tereny na prawym brzegu Wisły zostają włączone do zaboru austriackiego.
- 1778 r.** – Po rozbiorze granicą z Krakowem, który pozostał w Polsce, była rzeka Wisła. Zaborca utworzył Królestwo Galicji i Lodomerii ze stolicą we Lwowie. Pojawia się lokalna nazwa „Pod Górą”, określająca obszar dawnego przedmieścia Kazimierza. Początek nazwy Podgórze.
- 1783 r.** – Władze Austrii myślały o utworzeniu na prawym brzegu Wisły miasta, które będzie konkurencją dla Krakowa. Ma to być ośrodek administracyjny i handlowy. Przystąpienie do tyczenia miasta. Powstaje siedziba władz. Przy Moście Wielickim utworzono komorę celną. Przybywają osadnicy zwabieni patentem kolonizacyjnym cesarza z 1781 r.
- 26 lutego 1784 r.** – Nadanie praw Wolnego Miasta Królewskiego Podgórze przez cesarza Józefa II.
- 2 czerwca 1785 r.** – Miasto otrzymuje swój pierwszy herb nadany decyzją cesarza Józefa II. Przedstawia miejski mur z otwartą bramą i częściowo opuszczoną kratą. Po bokach dwie wieże, a pomiędzy nimi monogram cesarza Józefa II zwieńczony koroną.
- 1784–1794 r.** – Powstanie starego cmentarza podgórskiego. Dokładna data założenia nie jest znana. Utworzono go pomiędzy rokiem 1784 to jest wydaniem przez cesarza Józefa II dekretu o przeniesieniu cmentarza poza miasto, a 1794, datą zgonu na najstarszym nagrobku.
- Nekropolia starsza od Cmentarza Rakowickiego. W 1900 r. był już przepełniony, w związku z czym otwarto nowy cmentarz. Częściowo zniszczony w czasie okupacji, a następnie w latach siedemdziesiątych dwudziestego wieku przez budowę obecnej ulicy Powstańców Śląskich. Znajdowały się tutaj groby znanych postaci m.in.: rodziny Zdzieńskich – właścicieli Płaszowa, Wojciecha Bednarskiego – twórcy parku, artystów Wojciecha Eliasza i jego syna Władysława Eliasza-Radzikowskiego, malarza Kotsisa, Serkowskiego, Maryewskiego, Edwarda Dembowskiego i jego towarzyszy.
- 1796 r.** – Podgórze zostaje włączone do Austrii, i nadal jest odrębnym miastem.
- 3 sierpień 1808 r.** – Nowy herb dla Podgórze nadany przez cesarza Franciszka I. Prawdopodobnym powodem zmiany jest podobieństwo pierwszego herbu do herbu Krakowa, który włączono do zaboru austriackiego. Przedstawia dwie kolumny, pomiędzy którymi przepływa rzeka (Wisła?). Obok prawej z nich siedzi nagi, brodaty mężczyzna z kijem w dłoni (Herkules?). W tle Podgórze i Krzemionki z kościołem św. Benedykta i Kopcem Krakusa.
- 1809 r.** – Na mocy pokoju tylicyckiego Napoleon I tworzy Księstwo Warszawskie, do którego włączono miasta Podgórze i Kraków. Podgórze traci status samodzielnego miasta i 9 czerwca 1810 r. zostaje IV dzielnicą Krakowa.
- 1815 r.** – Kongres Wiedeński sprawił, że Podgórze ponownie włączono do Austrii. Znowu staje się samodzielnym Miastem. Utworzono granicę oddzielającą Podgórze od Rzeczypospolitej Krakowskiej.
- 27 lutego 1846 r.** – Śmierć Edwarda Dembowskiego. Wcześniej w imieniu Rządu Narodowego zajął Wieliczkę. 24 lutego z utwo-

rzonym z górników oddziałem przybył do Krakowa, obejmując stanowisko sekretarza dyktatora. 27 lutego na czele procesji wyruszył do Wieliczki. Po drodze austriacka piechota otworzyła ogień do maszerujących, zabijając 27 osób i Edwarda Dembowskiego. Zostali oni pochowani na starym cmentarzu podgórskim.

- 1848 r.** – Rozwój przemysłu. Na terenie Krzemionek i Podgórze od wielu lat działały kamieniołomy i cegielnie. Z chwilą utworzenia miasta Podgórze za sprawą ukazów cesarza Józefa II, przybyło tu wielu osadników rozwijających handel i produkcję. Przenoszono tu również zakłady z pobliskiego Krakowa. Rok 1848 można uznać za rok rewolucji przemysłowej, a to za sprawą uruchomienia maszyny parowej w młynie zbożowym Barucha.
- 1849 r.** – Początek budowy najstarszego fortu nr 33 „Krakus”, części składowej przyszłej twierdzy. Budowę ukończono w roku 1851. Składał się z ziemno-murowanych umocnień. Rozebrany w latach pięćdziesiątych dwudziestego wieku.
- 1868 r.** – Na terenie istniejącego w średniowieczu stawu królewskiego, a następnie plantacji wikliny, Florian Nowacki zakłada planty (dziś nazwane jego imieniem). Stanowią najstarszy park Podgórze.
- 1873 r.** – Powstanie zakładu przemysłu ceramicznego Wapienniki i Kamieniołomy Liban i Ehrenpreis SA.
- 1884 r.** – Rozbudowa linii kolejowej przez Krzemionki w kierunku Mszany Dolnej. Budowa stacji Podgórze – Bonarka, skąd w 1888 r. poprowadzono linię obwodnicową do dworca głównego w Krakowie przez most Dębnicki. Linię zlikwidowano w 1911 r.
- 1890 r.** – Początek realizacji przyszłego parku, otwartego 19 lipca 1896 r. Utworzony na terenie wyeksploatowanego kamieniołomu jako naturalny park, przez Wojciecha Bednarskiego (nosi jego imię), dyrektora podgórskiej szkoły i organizatora Towarzystwa Upiększania Miasta Podgórze.
- 1900 r.** – Uruchomienie elektrowni zasilającej miasto.
- 1903 r.** – Antoni Mateczny odkrywa źródła mineralno-siarczane i zakłada uzdrowisko z domem zdrojowym. Obecnie Zespół Uzdrowisk Krakowskich u zbiegu ulic Konopnickiej i Wadowickiej.
- 1903 r.** – Po wielkiej powodzi przystąpiono do częściowej regulacji rzeki Wisły. Od strony Podgórze i Kazimierza powstały kamienne bulwary. Stworzono koncepcję wybudowania kanału, który miał połączyć Wisłę z Dunajem.
- 6 czerwca 1909 r.** – Wybuch prochowni w Woli Duchackiej, spowodowany uderzeniem pioruna. Rannych zostało około trzysta osób. Najbliższe wybuchu zabudowania uległy całkowitemu zniszczeniu. Uszkodzonych było wiele budynków od Krakowa, Podgórze, Rakowic i Grzegórzek po Wieliczkę.
- 1910 r.** – Bolesław Saloni siedemnastoletni uczeń gimnazjum św. Anny i jego koledzy zbudowali dwupłatowy szybowiec. Kilkunastometrowe loty Saloni wykonywał na Krzemionkach. Dzięki temu został pionierem krakowskiego szybownictwa.
- 1911 r.** – Rozbudowa kanalizacji miejskiej.
- 1914 r.** – 28 czerwca 1914 r. miesiąc po zamachu na arcyksięcia Franciszka Ferdynanda w Sarajewie, Austro-Węgry wypowiadają wojnę Serbii. Rozpoczyna się I wojna światowa. Wkrótce od strony Tarnowa i Wieliczki zbliżają się do miasta wojska rosyjskie. W listopadzie i grudniu toczą się zacięte walki w obronie twierdzy Kraków. Ewakuowano urzędy i część mieszkańców. Artyleria z podgórskich fortów „Kosocice”, „Rajsko”, „Prokocim” ostrzeliwuje pozycje wroga w Bieżanowie, w okolicy góry Kaim (do dziś stoi tu pomnik upamiętniający tamte

wydarzenia). 6 grudnia rusza kontrofensywa armii austriackiej, odrzucająca nieprzyjaciela daleko na wschód.

- 1 lipiec 1915 r.** – Zakończenie procesu tworzenia Wielkiego Krakowa. Podgórze przyłączone do Krakowa zostaje dzielnicą miasta.
- 1917 r.** – Przedłużenie linii tramwajowej (luty) z Krakowa do pętli w Rynku Podgórskim, przez III most na Wiśle.
- 18 maj 1917 r.** – Manifestacja w Podgórzu przeciwko toczącej się wojnie, spowodowana głodem panującym wśród mieszkańców. W jej wyniku zginęła jedna osoba.
- 31 październik 1918 r.** – Wyzwolenie miasta Krakowa spod zaboru. Rozbrojenie austriackiej załogi przez żołnierzy stacjonujących w koszarach przy ul. Kalwaryjskiej i Wielickiej pod dowództwem por. Antoniego Stawarza.
- 1 wrzesień 1939 r.** – Wybucho II Wojna Światowa. 6 września do miasta wkraczają oddziały Wehrmachtu. Rozpoczyna się okupacja hitlerowska.
- 3 marzec 1941 r.** – Na podstawie zarządzenia Wächtera utworzono getto dla ludności żydowskiej. Obejmowało obszar pomiędzy ulicami (obecna) Limanowskiego, Lwowską, Józefińską i pl. Zgody (obecnie pl. Bohaterów Getta). Pierwsze wysiedlenie z getta do obozu w Bełżcu nastąpiło 1, 4 i 8 czerwca 1942 r. i objęto 7 tys. osób. 28 października 1942 r. w kolejnej akcji wywieziono około 8 tys. osób. W dniach 13–14 marca 1943 r. Niemcy przeprowadzili likwidację getta.
- 1942 r.** – Jesienią, zarządzeniem dowódcy SS i policji Schernerera utworzono w Płaszowie obóz pracy przymusowej. 11 stycznia

1944 r. przekształcony na obóz koncentracyjny. Latem 1944 r. zajmował powierzchnię około 80 ha i składał się z trzech części: mieszkalno-administracyjnej, strefy produkcyjnej i właściwego obozu. Szacuje się, że w obozie zginęło od 8 do 10 tys. osób. Likwidację obozu Niemcy zakończyli 14 stycznia 1945 r.

- 1942 r.** – Nowo budowana ulica Kamieńskiego (nazwa od 1955 r.) przecina Krzemionki, łącząc ul. Konopnickiej z ul. Wielicką. Długość ulicy około 3 km.
- 18 styczeń 1945 r.** – Wyzwolenie miasta przez Armię Czerwoną. Wojska Niemieckie wycofują się przez Podgórze w kierunku na Wieliczkę i Zakopane.
- 1950 r.** – Nowy podział administracyjny Krakowa tworzy dużą prawobrzeżną dzielnicę Podgórze.
- 1968 r.** – Uruchomienie na Krzemionkach, w miejscu dawnego fortu austriackiego, Krakowskiego Ośrodka Telewizyjnego.
- 1978 r.** – Kolejne (trzecie) rozcięcie Krzemionek. Budowa ul. Telewizyjnej (obecnie Powstańców Śląskich), łączy ul. Kamieńskiego z ul. Wielicką. Przebiega przez część starego cmentarza podgórskiego.

Z pewnością to nie wszystkie wydarzenia związane z Podgórzem. Ale te przytoczone tutaj pokazują jak nasza dzielnica od zarania powiązana jest z historią Polski i regionu krakowskiego.

Elżbieta Chytkowska

POMÓŻ NAM POMÓC

Pragniemy zwrócić uwagę czytelników gazety jak szczególnego zainteresowania wymagają osoby: samotne, w podeszłym wieku, niepełnosprawne, zaburzone psychicznie, które, z powodu ograniczeń sprawności lub braku informacji, samodzielnie nie potrafią nawiązać kontaktu z pracownikami MOPS. Nie każdy ma również odwagę lub śmiałość by przyznać się, że wymaga pomocy.

Okres wakacji jest czasem szczególnym dla dzieci, które cieszą się zasłużonym wypoczynkiem. Nie wszystkie dzieci wyjadą na letnie kolonie. Również nie wszystkie znajdą konstruktywny pomysł na wykorzystanie wolnego czasu. Okres wakacji sprzyja ucieczkom z domu, niebezpiecznym zabawom, popadaniem w konflikty z prawem.

Poza wsparciem finansowym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje również wsparcie w codziennym funkcjonowaniu, wychowaniu dzieci, organizowaniu wolnego czasu, opiece nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi.

Z powodu braku informacji o zdarzeniach losowych i innych problemach występujących w Państwa sąsiedztwie, pracownicy MOPS nie zawsze mają szansę podjęcia odpowiednich działań.

W tej sytuacji szczególnie ważna jest współpraca mieszkańców z Ośrodkiem Pomocy Społecznej jak również z innymi instytucjami powołanymi do czuwania nad bezpieczeństwem np. ze strażą Pożarną, Policją, Strażą Miejską, Służbą Zdrowia. Kontakt

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
30-529 Kraków, ul Józefińska 14
Tel. 012 616-54-27, fax 012 616-54-28
e-mail: do@mops.krakow.pl

Filia Nr 3 Dla Dzielnic IX, X, XIII
Siedziba – ul. Powstańców Wielkopolskich 3
Tel. 012 257-00-07, fax. 012 257 00 08
e-mail: f3@mops.krakow.pl

Więcej o naszej działalności znajdą Państwo na stronie internetowej <http://www.mops.krakow.pl>

Dzień Otwarty Magistratu

W niedzielę 14 czerwca br. odbyła się 9 edycja Dnia Otwartego Magistratu. Przed gmachem magistratu obok pawilonu Wyspiańskiego na ustawionym ringu odbyły się pokazy sztuk walk. Na scenie przed Pałacem Wielopolskich zaprezentowały swoje osiągnięcia placówki kulturalne Nowej Huty. Zwiedzający mieli możliwość obejrzenia Sali Obrad Rady Miasta Krakowa oraz gabinetów Prezydenta i Przewodniczącej Rady. Tematem wiodącym był „Jubileusz 60-lecia powstania Nowej Huty” i „225-lecia założenia Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze”. W związku z „225-leciem założenia Wolnego Królewskiego Miasta Podgórze” w Sali Dietla zwiedzający zapoznali się z dawnymi dokumentami i fotografiami związanymi z miastem Podgórze z przełomu XIX i XX wieku. Odbył się również pokaz multimedialny zatytułowany „Podgórze wczoraj i Dziś. Wszystkie osiemnaście Dzielnic naszego miasta prezentowało swoje osiągnięcia i plany na przyszłość w salach Lea i Kupieckiej. Nasza XIII Dzielnica przygotowała bogate materiały związane z historycznymi miejscami i wydarzeniami z naszego terenu co cieszyło się dużym zainteresowaniem oglądających.

Elżbieta Chytkowska

DZIEŃ MATKI I OJCA W SAMORZĄDOWYM PRZEDSZKOLU 57

Dzieci z samorządowego Przedszkola 57 przy ulicy Kutrzeby oraz z filii tego przedszkola przy ulicy Smolki bardzo uroczyście uczęły święto swoich rodziców. Widownię stanowiły mamy i ojcowie oraz zaproszeni goście, a dzieci przedstawiały dla swoich najbliższych bardzo bogaty program. Oby takich chwil było w Podgórzu jak najwięcej!

Marzena Smęder

Biuro Dzielnic XIII

Rynek Podgórski 1, pokój 12

tel. 012 656 62 25, tel./fax 012 423 55 29

www.dzielnica13.krakow.pl

e-mail: rada@dzielnica13.krakow.pl

Biuro czynne: poniedziałek 10–17; Wtorek–piątek 10–15

Dyżury Zarządu:

wtorek–środa 11–14; czwartek 16–18

Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnic XIII:

piątek 9–11

Zespół redakcyjny: Marzena Smęder – Redaktor Naczelny, Barbara Baran, Elżbieta Chytkowska, Jadwiga Frączek, Iwona Praczyńska, Zygmunt Włodarczyk

Adres: Rynek Podgórski 1, pokój 12

tel. 012 656 62 25, tel./fax 012 423 55 29

e-mail: rada@dzielnica13.krakow.pl

Wydawca:

Urząd Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3/4

Druk:

Drukarnia ROMA-POL, ul. Rydlówka 5, Kraków, tel. 012 623 73 72